

Zelený štvrtok

Jn 13, 1 - 15

2. apríl 2026

Milé sestry a bratia v Kristovi

Dnešný tzv. Zelený štvrtok nám pripomína Ježišovu Poslednú večeru. Večerná omša nám ale prekvapivo nerozpráva v prvom rade o ustanovení eucharistie, ani o ustanovení kňazstva, ale do popredia dáva Ježišovu službu lásky pri poslednej večeri, keď umyl nohy svojim učeníkom, apoštolom.

Pritom všetky tri udalosti - služba lásky, eucharistia aj kňazstvo tvoria spoločne jednotu a je chybou keď príliš zdôrazňujeme jednu na úkor ostatných, či už je to ustanovenie eucharistie, alebo kňazstvo. Je chybou, ak služba lásky zostane trochu v tieni ostatných dvoch spomínaných udalostí, ktoré si dnes pripomíname. Naopak: všetky sa navzájom dopĺňajú, majú sa navzájom uskutočňovať - jedna v druhej a obe spolu v tretej. Tak kňazstvo, ako aj eucharistia sú podmienené službou lásky, alebo lepšie povedané uskutočňujú sa v nej. Aj eucharistia, aj kňazstvo fungujú vtedy, keď nevystupujú jednotlivo, ale keď majú svoj význam vo vzájomnom súvisi - ako celok.

Práve služba lásky symbolizovaná Ježišovým umývaním nôh apoštolov - dáva zmysel samotnému kňazstvu ako spôsobu nasledovania Krista a rovnako hovorí niečo podstatné aj o eucharistii, ktorou máme všetci účasť na Kristovi.

Dlhé storočia sa v cirkvi zdôrazňovalo kňazstvo, jeho význam. A ono je naozaj dôležité pre spoločenstvo cirkvi, je dôležité ako spôsob nasledovania Krista vo svete, je dôležité ako bytostný pokus o sprítomnenie Krista vo svete. Kňazstvo má odkazovať na Ježiša Krista, aj keď sa mu nevieme celkom priblížiť. Je ale chybou, ak zabúdame na to hlavné - zabúdame, že dôležitý nie je obrad, rituál, ani samotný úrad kňaza, pretože hrozí, že môže obrátiť na oslavu sláviaceho. Dôležitý je ten, ktorého si tým rituálom a samotnou službou kňaza pripomíname, nie samotná oslava.

Často sa nám pri kňazstve zdá, že najdôležitejšie sú práve rôzne vonkajšie znaky, zabúdame na bytosť Ježiša Krista, na posolstvo, ktoré On prináša a na ktoré by kňazstvo malo poukazovať. Pritom najdôležitejšie nie je pripomínať Ježišovo posolstvo slovami, skôr je potrebné hľadať slová, ktoré majú svoje zakorenenie v živote. Také - podobne ako u Ježiša nemusia byť len slovami vychádzajúcimi z úst - skôr slová vypovedané životom, slová bytostné. Slová, ktoré síce vyslovujeme, ale oveľa viac naznačujeme svojim životom. Ježiš Kristus nehľasal len slovami, nehľasal v prvom rade sám seba, ale skôr svojou bytosťou svojim životom aj smrťou hovoril o Bohu, ktorý pre neho zostal Otcom, teda tým väčším. A dokonca aj v tej najslávnejšej chvíli pozornosť nasmeroval na tých druhých. Ježiš tak vydal svedectvo o Bohu.

Ak dnes hovoríme v cirkvi o nedostatku kňazov - a začíname ho pociťovať už aj na Slovensku - mali by sme skôr hovoriť o nedostatku lásky, ktorá je ochotná slúžiť. Ktorá si vie všimnúť aj bytosť toho druhého. Ktorá na základe viery vie hľadať druhého, druhých. Bohužiaľ namiesto toho dnes všetci kladieme dôraz na slová, na tvrdenia, ktorými ale najčastejšie len chceme potvrdiť sami seba, svoju správnosť.

Ak nám Ježiš Kristus zanechal eucharistiu ako svoju pamiatku, mali by sme ju sláviť tak, že budeme vychádzať z Ježiša Krista. Eucharistiu nemôžeme zúžiť len na súbor vlastností, ktoré jej

vieroučne pripisujeme, ani ju nemôžeme pokladať za odmenu za naše snaženie, ani sa nesmie stať nejakou automaticky fungujúcou vstupenkou do večnosti. To všetko by bolo príliš málo. Eucharistia je pohyb, ktorý vychádza z Ježiša Krista, z jeho cesty a pripomína nám Druhého, druhých. Nie je to súbor vlastností, o ktorých rozpráva dogmatikcká teológia, ale život, pohyb ľudského ducha, ktorý otvárame pre to božie. Preto je to aj sviatosť, ktorá nás sprevádza na ceste, núti aj nás ísť stále ďalej - sviatosť, na ktorej môžeme mať účasť denno-denne a stále pritom neprídeme do cieľa jej cesty.

Podakujme dnes za eucharistiu, za kňazstvo, ale predovšetkým za Ježiša Krista, ktorý nám službou lásky zanechal ten najcennejší odkaz.